

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1742/2024
28.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Вуковић, председника већа, Гордане Којић, Слободана Велисављевића, Светлане Томић Јокић и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Митра Влаховића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К-1661/2023 од 01.03.2024. године и Вишег суда у Новом Саду Кж1 128/24 од 27.09.2024. године, у седници већа одржаној дана 28.01.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Митра Влаховића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К-1661/2023 од 01.03.2024. године и Вишег суда у Новом Саду Кж1 128/24 од 27.09.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду К-1661/2023 од 01.03.2024. године - окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 3 године у коју му је урачунато време проведено у притвору од 31.10.2023. године па надаље. Према окривљеном је изречена мера безбедности забрана приближавања и комуникације са малолетним оштећеним ББ и одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву оштећеног, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Кж1 128/24 од 27.09.2024. године делимично је усвојена жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Новом Саду К-1661/2023 од 01.03.2024. године преиначена у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Виши суд у Новом Саду окривљеног АА за кривично дело полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим,

осудио на казну затвора у трајању од 2 године и 6 месеци, док је у преосталом делу жалба браниоца окривљеног одбијена као неоснована и првостепена пресуда у непреиначном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости је поднео бранилац окривљеног АА - адвокат Митар Влаховић, због повреде закона, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев, побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од кривичне одговорности за дело које му је стављено на терет.

Врховни суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости и након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је неоснован.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је доношењем побијаних пресуда учињена повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, јер у опису дела у изреци пресуде недостаје да су поруке биле нежељене од стране оштећеног, а што је неопходан услов да би постојало било какво узнемиравање, па тиме и сексуално, а да појмови „непримерено“ и „нападно“ којима се поруке описују нису правни појмови, да немају јасну правну садржину па су стога недовољни да замене изостанак чињеничне тврдње да су те поруке биле нежељене од стране оштећеног. По ставу одбране, без обзира на садржину порука, а имајући у виду да је оштећени старији од 14 година такве поруке саме по себи не могу представљати кривично дело осим ако су биле нежељене од стране оштећеног, а што се из описа у изреци пресуде не може закључити. Поред изнетог, иако не нумерише, бранилац окривљеног указује и на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, наводима да је у опису радње извршења у изреци пресуде морала бити назначена намера да се оштећени увреди у сфери полног живота, а што је у овом случају изостало, па би се у овом случају могло радити и то евентуално о кривичном делу прогањања из члана 138а КЗ.

По налажењу Врховног суда неосновано бранилац у поднетом захтеву за заштиту законитости истиче повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, а ово из следећих разлога:

Из изреке побијане првостепене пресуде произлази да је окривљени оглашен кривим да је извршио кривично дело из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ, јер је у критичном периоду полно узнемиравао малолетног оштећеног ББ рођеног 2009. године, при чему је био способан да схвати значај свог дела и да у правља својим поступцима, свестан свог дела и забрањености истог, чије извршење је хтео, на тај начин што му је слао нападне и непримерене поруке у којима му је предлагао да се чују, да хоће стално да га

чује, да не може да живи без њега, да ће се убити због њега, да хоће да му купи лутку на надувавање и да ли зна чему она служи, а да би једном приликом му пришао и без речи га повукао за руку иза приколице према њему, срушио га тако што га је повукао према тлу, да је оштећени пао на леђа након чега је окривљени сео на њега тако што га је опкорачио преко његових груди окренут леђима ка лицу оштећеног и померао се након чега се оштећени отргао и ударио га песницом испод ребара, а након ког догађаја му је слао поруке и питао да ли га је болело када му је ширио ноге да легне на њега, да ли му се свиђало и какав је био осећај док је лежао на њему, а које радње представљају повреду достојанства лица у сфери полног живота и које изазивају страх.

Кривично дело из члана 182а став 1. КЗ чини онај ко полно узнемирава друго лице, док тежи облик овог кривичног дела (став 2.) постоји ако је полно узнемиравање учињено према малолетном лицу. Према одредби члана 182а став 3.КЗ, полно узнемиравање јесте свако вербално, невербално или физичко понашање које има за циљ или представља повреду достојанства лица у сфери полног живота, а које изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење.

Наиме, радња извршења предметног кривичног дела је свако вербално, невербално или физичко понашање, дакле било које понашање учиниоца које мора бити такво да има за циљ или представља повреду достојанства лица у сфери полног живота. Ово значи да било која радња усмерена на повреду достојанства жртве у сфери полног живота представља радњу извршења овог кривичног дела, било да је дошло до повреде достојанства жртве у сфери полног живота или да до такве повреде није дошло, али да је радња извршења предузета у циљу да до такве повреде и дође.

Полазећи од наведеног, по налажењу Врховног суда, из изреке побијане првостепене пресуде, произлазе сва законска обележја кривичног дела 182а став 2. у вези става 1. КЗ, за које је окривљени АА оглашен кривим, како објективна обележја која се односе на радње окривљеног – полно узнемиравао малолетно лице – малолетног оштећеног ББ рођеног 2009. године, на начин ближе описан у изреци првостепене пресуде, тако и субјективна обележја дела која се тичу урачунљивости и умишљаја (свести и воље) окривљеног за извршење дела, који укључује и свест о забрањености дела, те су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП оцењени као неосновани.

Уједно Врховни суд указује да изрека пресуде не мора да садржи чињеницу да ли су поруке биле нежељене од стране оштећеног, јер исто не улази у биће кривичног дела, већ је неопходно да радње које је окривљени предузео доведу до повреде достојанства лица у сфери полног живота, чак је довољно и то да је то био циљ односно да је предузета у тој намери, тако да је у појам радње унета и њена последица, јер је потребно да радња изазове страх пасивног субјекта или да створи „непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење“.

Имајући у виду да се у описаним радњама окривљеног стичу сва битна законска обележја, како субјективна тако и објективна квалификованог облика кривичног дела из члана 182а, то се неосновано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП на штету окривљеног.

У преосталом делу захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног оспорава чињенично стање утврђено у побијаним правноснажним пресудама (повреда закона из члана 440.ЗКП) , а везано за чињеницу да ли је умишљајем окривљеног била обухваћена околност да је реч о малолетном лицу, односно лицу које није навршило 18 година, а која повреда закона не представља дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, због чега иста није ни била предмет оцене Врховног суда у овом поступку.

Из изнетих разлога, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, донета је одлука као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Ирина Ристић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић

**Председник већа-судија,
Татјана Вуковић, с.р.**